

УРОК №3

Тема. Камерно-вокальна скринька. Ф. Шуберт. «У дорогу!» з вокального циклу «Прекрасна мельниківна» у виконанні С. Лемешева. «Од Києва до Лубен» (українська народна пісня).

Мета. Ознайомити з поняттями «камерна музика», «камерний спів», «художня пісня», надати знання про характерні особливості камерної та камерно-вокальної музики, ознайомити з жанрами камерно-вокальної музики, розглянути особливості вокального циклу, ознайомити з вокальною творчістю Ф. Шуберта. Розвивати вміння учнів уважно слухати музику та надавати характеристики вокальним творам камерно-вокальної музики, порівнювати вокальні композиції та знаходити характерні засоби музичної виразності вокальних творів, висловлювати-власні музичні враження від прослуханого твору. Виховувати інтерес до слухання вокальної камерної музики та виконання українських народних пісень, виховувати любов до пісенної народної творчості.

Хід уроку

I. Організаційний момент. Музичне привітання.

II. Актуалізація опорних знань.

Пригадай!

Голоси людей розрізняють за висотою і тембром. Які саме?

Що таке «бельканто»?

III. Новий матеріал для засвоєння. Бесіда про камерну музику, особливості камерно-вокальних жанрів.

Музичний словничок

Камерна музика (італ. camera — кімната, палата) — музика, що виконується невеликим колективом музикантів-інструменталістів або вокалістів.

Термін «камерна музика» у XVI-XVIII століттях вживали до будь-якої світської музики — на противагу церковній або театральній. Згодом камерною музикою стали

називати твори, розраховані на невелику кількість виконавців та обмежене коло слухачів.

Колектив, що виконує камерну музику, називається камерним ансамблем і переважно складається з 2—10 осіб. Камерний хор або оркестр налічує від 15 до 20 виконавців. Для камерної музики характерними є:

- тенденція до рівноправності голосів;
- найтонша деталізація мелодійних, інтонаційних, ритмічних і динамічних засобів виразності;
- різноманітна тематика.

Камерна музика створює ліричний настрій, передає емоції та найтонші порухи душі людини.

Які ж музичні жанри містяться в камерно-вокальній скриньці?

Робота зі схемою.

СКРИНЬКА ЖАНРІВ КАМЕРНО-ВОКАЛЬНОЇ МУЗИКИ

пісня гімн романс

Музичний словничок

Камерний спів — вид вокального мистецтва, пов'язаний з виконанням романсів, пісень та інших вокальних творів у невеликому концертному приміщенні.

На межі XVIII—XIX століть чільне місце в музичному мистецтві посіла вокальна музика. У творчості Ф. Шуберта, Р. Шумана та інших композиторів-романтиків сформувався новий жанр, що отримав визначення як жанр художньої пісні. Пісні та романси писали М. Глінка, О.Даргомижський, П.Чайковський, О. Бородін, М. Мусоргський, М.Римський-Корсаков, С. Рахманінов та ін.

У камерно-вокальній музиці початку XIX ст. утвердилися пісні, які мають спільний сюжет (або спільних «героїв» чи музичні образи) й об'єднуються у вокальні цикли. Наприклад, відомі цикли Ф. Шуберта, К. Дебюссі та ін.

ГРА "КАМЕРНО-ВОКАЛЬНІ ЖАНРИ" <https://learningapps.org/view13255724>

III. Відомості про вокальну творчість композитора.

Франц Петер ШУБЕРТ (1797-1828).

Австрійський композитор, один із основоположників романтизму в музиці. Автор понад тисячі музичних творів, серед яких майже 600 пісень, дев'ять симфоній, велика кількість творів камерної та літургійної музики.

Найважливіше місце у творчості Шуберта посідає пісня для голосу та фортепіано (близький до романсу жанр). У цьому жанрі композиторові вдалося досягти втілення глибокого змісту за рахунок тісного поєднання

слова і музики, зростання значущості та індивідуалізації музичних образів.

Вокальні мелодії в піснях Шуберта (що нерідко включають речитативні елементи) переважно характеризуються цілісним музичним узагальненням. Партія фортепіано має важливе виражальне, а часто й музично-зображувальне значення. Композитор збагатив типи пісень, які існували раніше, створив новий тип пісні наскрізного розвитку з варіаціями в партії фортепіано, а також перші зрілі зразки

IV. Фізкультхвилинка «Хвилинка відпочинку» https://youtu.be/J_m9nebQ7ik

Повторення правил співу. Розспівування. Поспівка
<https://youtu.be/MksnqLiqAPc> .

Розучування пісні. «Од Києва до Лубен» (українська народна пісня)
<https://youtu.be/hk-humNxiok> .

Знайомство з піснею та її змістом, розучування мелодії куплету та приспіву. Виконання першого куплету під музичний супровід.

Виконання творчого завдання з пластичного інтонування.

Пригадайте, як танцюють козачок та гопак. Спробуйте виконати рухи, притаманні цим народним танцям, під мелодію пісні «Од Києва до Лубен».

Виконання творчого завдання з розвитку зорового уявлення.

Розгляньте фотографії. Визначте, яка з них ілюструє виконання камерно-вокальної музики; хорової музики; камерно-інструментальної музики, симфонічної музики.

(Перегляд фотоматеріалів із зображенням симфонічного оркестру, ансамблю камерної музики, соліста-виконавця, хору).

V. Узагальнення вивченого матеріалу. Рефлексія.

- Що таке камерна музика?
- З якої кількості виконавців складається камерний ансамбль? А камерний оркестр або хор?
- Які жанри входять до камерно-вокальної скриньки?
- Охарактеризуйте особливості вокальних циклів.
- Пригадайте назви вокальних циклів, пісні з яких ми слухали на уроці. Які композитори їх написали?

VI. Домашнє завдання. Прослухайте Ф. ШУБЕРТ "У ДОРОГУ" з ВОКАЛЬНОГО ЦИКЛУ "ПРЕКРАСНА МЕЛЬНИКІВНА" <https://youtu.be/j30SyV1k-AU>. Який настрій створює твір? Намалуйте ілюстрацію до твору.

